

Tyresö kommun

Ulrica Andersson

YTTRANDE

2010-01-21

1 (4)

Diarienummer

2010/BUN 0011-40

Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande över motion angående utbildningskrav inom barnomsorgen

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen angående utbildningskrav inom barnomsorgen.

Birgitta Wigren
förvaltningschef

Ulrica Andersson
verksamhetsstrateg

Sammanfattning

Enligt gällande lag och tolkning hos jurister hos Sveriges kommuner och landsting (SKL) har kommuner inte rätt att i regelverk styra enskilda verksamheter utöver vad lagen anger.

Enligt skollagen ska alla verksamheter inom barnomsorgen ha personal med ”sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses”. Kravet från Tyresö kommun för att barnomsorgsavgiften ska betalas ut är att verksamheten lever upp till detta och andra lagstadgade kvalitetskriterier. Att ändra formuleringen enligt motionärens

förslag är enligt förvaltningens bedömning inte förenligt med kommunens rätt att styra enskild verksamhet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I en motion daterad 2009-12-10 föreslår Anita Mattsson (S) att barn- och utbildningsförvaltningen i sitt reglemente för finansiering av verksamheter inför krav på att all personal har adekvat utbildning.

I regler och riktlinjer för barnomsorg, beslutade av barn- och utbildningsnämnden 2009-12-16 anges bland annat följande krav för utbetalning av barnomsorgspeng/dagbarnvårdarpeng till enskild anordnare av förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg:

”Det ska i verksamheten finnas personal i sådan omfattning och med pedagogisk utbildning och erfarenhet att personalen kan tillgodose barnets behov av omsorg och pedagogisk verksamhet. Skollagen 2a 3§ andra stycket.”

Lag och förarbeten

I Cirkulär från SKL utgivet i samband med införandet av barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar (Cirkulär 09:28) står följande:

”Det tidigare kravet på att enskilda ska ha kommunens tillstånd för att yrkesmässigt driva förskolor och fritidshem ta bort. Enligt 2 a kap. 13 § skollagen ska istället enskild förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i form av förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg efter ansökan godkännas av den kommun där verksamheten bedrivs om verksamheten har god kvalitet och säkerhet samt uppfyller de krav som anges i 2 a kap. 3 § skollagen. Villkoren för godkännande är således desamma som de tidigare villkoren för tillstånd.

Med kraven i 2 a kap. 3 § avses att *det ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses*. Barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek, lokalerna ska vara ändamålsenliga. Därutöver ska verksamheten uppfylla kraven på god kvalitet och säkerhet, *varmed avses krav på personalens utbildning, erfarenhet eller personliga lämplighet* samt att lokaler och utrustning är ändamålsenliga.”

I propositionen angående lagen om barnomsorgspeng och allmän förskola för treåringar (Ur Prop. 2008/09:115) förtydligas ovanstående bland annat på dessa sätt:

Kommunen kan inte ställa andra villkor och krav på verksamheten utöver de som anges i lagstiftningen. Därutöver har kommunen en skyldighet att följa upp och kontrollera att verksamheten löpande uppfyller de krav som följer av lagen (Sid. 19 EG-rättslig bedömning, rad 10 nerifrån)

Kommunerna ska vara skyldiga att godkänna enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnomsorg som uppfyller de krav på kvalitet och säkerhet som ställs på motsvarande verksamhet med offentlig huvudman (Sid. 25 Rätt till godkännande, rad 11).

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen gör, efter samråd med jurister vid SKL, bedömningen att kommunen inte har rätt att kräva att all personal har adekvat utbildning för att barnomsorgspeng ska betalas ut till verksamheten. Personal med relevant erfarenhet bedöms enligt Skollagens skrivning som tillräckligt kompetent, och då kommunen inte har rätt att höja kraven jämfört med lagstiftaren, finns inte förutsättningar för att kräva utbildning för att verksamheten ska erhålla peng.

Samtidigt är det viktigt att betona att utbildad personal höjer kvaliteten i verksamheten, och är en viktig förutsättning för barnens möjlighet att utvecklas maximalt i förskolan. Tyresö kommun följer noga Skolverkets statistik där andelen högskoleutbildad personal i förskolan anges, dels för kommunal och dels för enskild verksamhet. Det är glädjande att andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning har ökat i kommunens enskilda förskolor under de senaste åren. År 2008 (den senaste publicerade statistiken) hade 42 procent av personalen vid Tyresös enskilda förskolor pedagogisk högskoleutbildning, att jämföra med 45 procent vid de kommunala förskolorna. Hur stor andel av övrig personal som har barnskötarutbildning går dock inte att utläsa av någon officiell statistik.

Arbetet med en förnyad läroplan för förskolan pågår, och i det förslag som Skolverket lämnade till regeringen den 30 september 2009 lyfts förskolans

ansvar för att främja barnens utveckling och lärande fram tydligare än tidigare. I förslaget förtydligas och preciseras förskollärarens roll, då man skriver att förskolläraren har ett särskilt ansvar för att förskolans hela verksamhet genomsyras av läroplanens olika målområden samt för de nya kraven på uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten. Om förslaget till förnyad läroplan träder i kraft ges kommunen bättre förutsättningar att i samband med tillsyn ställa krav på att tillräckligt många förskollärare finns i verksamheten för att de ska ha förutsättningar att leva upp till sitt utökade ansvar, och förskolans verksamhet ska kunna leva upp till läroplanens kvalitetskrav.